

Dinsdag 27 juni 1916 – ochtendeditie

Havre, 26 juni. De Belgische minister van justitie heeft een comité van juristen en ambtenaren benoemd om maatregelen te beramen tegen Belgen, die de belangen van het vaderland hebben verraden en tegen schrijvers, die tegen de Belgische zaak hebben geschreven.

Het wekelijks Belgisch communiqué van de krijgsverrichtingen aan het westelijk front, lopende van 17 tot 24 juni, luidt:

In het begin van de afgelopen week hebben onze artillerie en loopgraafmortieren een doeltreffend, vernietigend vuur gericht op de vijandelijke inrichtingen tussen Diksmuide en grenspaal 16 aan de IJzer.

Aan het front heerste over het algemeen kalmitte, behalve de gewone wederzijdse artilleriebedrijvigheid. In de streek van Diksmuide en Steenstrate, de gewone gevechten met bommen ten noorden van de weg.

Dinsdag 27 juni 1916 – avondeditie

De Belgen in Engeland.

Men weet, dat er in de Engelse pers en erbuiten op is aangedrongen, dat weerbare Belgen in Engeland naar het front zouden worden gestuurd, en er in Engeland meer uitingen van wrevel tegen de Belgen zijn geweest. De Daily News heeft nog onlangs op het onwaardige daarvan de aandacht gevestigd. Wat hiervan en van de relletjes in de buurt van Londen aan is, blijkt ons uit een brief van een Vlaming, die men ons ter lezing geeft. De schrijver was de 4^e dezer –

toen hij de brief schreef – nog in Londen, maar zou “weldra aan het front zijn.” Hij schrijft (wij laten de naam weg):

“Ge vraagt mij inlichtingen over de zaak van West Brompton – ik geloof dat N. het opstootje in die Londense wijk wat heeft overdreven. De oorzaak van dit alles is een campagne tegen de Belgische “jobsnatchers” vanwege de Engelse pers en dat als gevolg de Engelsen nu moeten optrekken en de Belgen niet, en het is wel begrijpelijk dat ze niet graag hebben dat deze hun plaatsen roven. Het woord “robber” werd gebruikt, dat is juist.

“De bladen kondigden aan dat er 260.000 Belgen van militaire ouderdom hier rondliepen en men hoopte dat het Belgische gouvernement deze weldra naar het front zou sturen. Die campagne werd door de ganse pers gevoerd en dat gaf reden tot de zenuwachtigheid.

“De Métropole echter antwoordde dat er een 0 teveel was en het getal 20.000 of ongeveer beliep. De zelfde gazet gaf nog enkele inlichtingen om aan te tonen dat een Belg die naar het front vertrekt zijn vrouw in ellende (60 centiemmen per dag) achterlaat, terwijl de Engelse vrouw zonder kinderen minimum 1,20 frank ontvangt enz. Er werd ook aangewezen dat al die mensen schier alles verloren hadden en meer andere zaken.

“Twee dagen na dat artikel was de campagne uitgebrand doch het gouvernement nam het besluit dat ge kent.

“Te West Brompton of Earl’s Court wonen veel Belgen en hier en daar werd een herberg – natuurlijk – opengedaan, ook een bakkerswinkel en een tweetal paardenbeenhouwerijen (paardenslachterijen). Al de ruiten van die winkels werden stuk geslagen, doch waar X 20 winkels

geteld heeft, heb ik er slechts 10 of 12 gevonden. Wat de kwestie van de agent aangaat, die is niet gedood maar wel gewond.

“Dat de vluchtelingen liever bij Belgen gingen kopen is duidelijk, doch dat de Engelsen dat niet graag hadden is begrijpelijk, en het opstootje eindigde met een gevecht waar de agent en enkele Belgen getroffen waren.

“Die winkeliers waarvan sprake zijn bijna evenals de meeste vluchtelingen van Vlaamse oorsprong (vele opschriften zijn Vlaams). Ook de Waalse metallurgisten hebben met 500 een vergadering gehouden, dat is waar – doch dat zij gestemd hebben om een vraag te richten om aanstonds terug naar België gebracht te worden, daarvan weet ik niets.

“En daar. Meer kan ik niet zeggen dan dat de Belgen hier in sommige plaatsen gezien zijn nog erger dan Duitsers. Wat wilt ge? Het begint wat lang te duren, doch ge moet niet al geloven wat X schrijft. Hij kan overdrijven! Iets is zeker. De Engelsen hebben de Belgen uitgenodigd naar hier te komen en nu houden zij ze gevangen met hun te beletten terug te keren. Daarom zijn onze apostels zo kwaad. Men wil hun beletten het brood met werken te verdienen doch men laat ze naar hun land niet terug. Daar is heel de kwestie.

“Het besluit van het gouvernement echter zal de Engelsen wel voldoening schenken doch wee de Belg die tegenwoordig een plaatsje zoekt om te leven ...

“Men moet ook inzien dat het wat lang duurt en Engeland heeft al zoveel uit te geven en het spreekt vanzelf dat Engeland eerst en vooral voor zijn kinderen zorgt. Doch na het vertrek van de Belgen naar het front en de ammunitiefabrieken zal er wel stilte komen.”

Uit het Belgische Staatsblad.

Het Belgische Staatsblad bevat het volgende koninklijk besluit betreffende de bevoegdheid van de Belgische krijgsraden te vele:

Art. één. De krijgsraden te velde nemen kennis, zonder beperking van territoriale bevoegdheid, van al de door de militaire rechtsmacht te vonnissen inbreuken die hen worden aangeklaagd.

Art. 2. Wanneer verscheidene krijgsraden aanhangig zijn gemaakt van de kennisgeving van dezelfde inbreuk of van samenhangende inbreuken, wordt hun wederzijdse bevoegdheid ingedeeld door het krijgsgerechtshof.

Dit besluit is genomen nadat de Belgische minister van justitie het volgende verslag aan koning Albert had uitgebracht:

In onze huidige wetgeving hebben de krijgsraden te velde geen territoriale bevoegdheid. Hun rechtsmacht wordt uitgeoefend over al de troepen en diensten behorende tot de eenheden bij dewelke deze krijgsraden zijn toegevoegd.

Door de instelling van krijgsraden te velde, die hun rechtsmacht uitoefenen over troepen, welke deel uitmaken van de achterdiensten van het leger en ver afgelegen zijn van de eenheid waarvan ze afhangen, door de toekenning aan de militaire rechtsmacht van het kennismaken van inbreuken, begaan buiten het gebied van het koninkrijk, door de uitbreiding van zijn bevoegdheid op inbreuken, begaan door personen, die niet tot het leger behoren, is de tussenkomst van de wetgever onontbeerlijk geworden. Het is nodig, dat een nauwkeurige regeling toelaat ontegensprekelijk de bevoegdheid van de verschillende krijgsraden vast te stellen, zodanig, dat de inbreuk gebracht wordt voor de rechtbank, die beter geschikt is om ze te vonnissen, hetzij omdat zij het dichtst bij de plaats gelegen is, waar het vergriep zich voordeed of waar de dader

gevonden werd, hetzij omdat zij tot de eenheid behoort van dewelke de betichte afhangt.

Het bepalen van een regeling aangaande territoriale bevoegdheid naast de regeling der persoonlijke bevoegdheid van de huidige wetgeving, komt ons onverenigbaar voor met de inrichting der krijgswetten te velde, bestemd om, volgens de krijgswetten, van plaats te veranderen. De eenvoudigste en meest met de geest der wetgeving overeenkomende oplossing bestaat in het toekennen aan de krijgswetten van een algemene bevoegdheid ten opzichte van al de door de krijgswetten te vonnissen inbreuken, die bij hen werden aangeklaagd. Aan de auditeur-generaal zal het toekomen om aan zijn auditoren de nodige onderrichtingen te geven en hun respectievelijke werkzaamheden te bepalen, zich daarbij steunend op de noodwendigheden der betuiging op de rechtmatige belangen der betrokkenen en op de wijzigingen, die door de bewegingen der troepen nodig zouden worden gemaakt.

Wanneer twee of meer krijgswetten aanhangig zouden gemaakt zijn van dezelfde inbreuk of van samenhangende inbreuken, zal hun wederzijdse bevoegdheid ingedeeld worden door het krijgsgerechtshof.

Men meldt ons:

Een brief uit Havre deelt het nieuws mede, dat de Belgische minister van kunsten en wetenschappen een archieffonds over de huidige oorlog laat aanleggen ten voordele van de Koninklijke Bibliotheek te Brussel. Voorlopig is de zetel daarvan gevestigd te Londen. Door aankopen en giften hoopt men zich exemplaren te kunnen aanschaffen van alle enigszins belangrijke geschriften over de oorlog, waarvan er reeds talrijke moeilijk te vinden zijn. Het ligt in de bedoeling om genoegzaam materiaal bijeen te brengen opdat, naast

de Koninklijke Bibliotheek te Brussel, ook andere voornamelijk bibliotheken van België een voldoende toevoer van de geschiedkundige oorlogsliteratuur zouden ontvangen. Deze nieuwe maatregel van het Belgische gouvernement in ballingschap kan gelden als een bewijs te meer van de levenskracht van de Belgische staat, ondanks de wederwaardigheden, waarin hij op het ogenblik verkeert.

Meteen vernemen wij, dat de dienst der tijdschriften, die bij de Rijksbibliotheek te Brussel zeer uitgebreid was, veel geleden heeft gedurende de oorlog. In gewone tijd lagen 2350 tijdschriften ter lezing in de grote benedenzaal. Nu komen 1005 publicaties niet toe, wat op het ogenblik een groot verlies is voor de studerende en later een zware hindernis zal zijn voor de bibliografische dienst.